

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Jacek Widło (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego M. S.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 19 listopada 2019 r.,

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem nadanym dnia 22 października 2019 r. M. S. (dalej jako: „Skarżąca” lub „Wnioskodawca”), wniosła protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 października 2019 r., działając jako wyborca, a także w imieniu Towarzystwa (...) z siedzibą w B.

W piśmie zatytułowanym „protest wyborczy” Skarżąca wniosła o uznanie wyników wyborów za nieważne w zakresie, w jakim uznano głosy oddane na kandydatów (...) za ważne, a w konsekwencji o ponowny podział mandatów parlamentarnych z pominięciem głosów oddanych na Komitet (...).

Wnioskodawca podniósł, że w sierpniu 2019 r. skierował do Sądu Okręgowego w W. wniosek o wykreślenie z ewidencji partii politycznych (...) w związku z uporczywym łamaniem przez tę partię art. 13 Konstytucji RP w zw. z art. 256 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1950). Wniosek ten został oddalony przez Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 17 września 2019 r. W ocenie Skarżącej, przedmiotowe postanowienie Sądu Okręgowego w W. naruszyło konstytucyjne prawo do sądu.

W dalszej kolejności Wnioskodawca przytoczył w proteście wypowiedzi medialne oraz fragmenty opinii prawnych dotyczących m.in. art. 13 Konstytucji RP, zgodnie z którym zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszystów i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa.

Pismem z dnia 4 listopada 2019 r. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o uznanie, że złożony protest jest bezzasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Złożony protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy (a także pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego), przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu na zasadach określonych w ustawie. Zasady wnoszenia protestów wyborczych określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684; dalej jako: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

W świetle art. 241 § 3 k.wyb., określającego warunki formalne protestu, osoba wnosząca go, powinna sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Jednocześnie, na mocy art. 243 § 1 zd. 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wyborczy wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że protest wyborczy Pani M. S. nie spełnia wymogów formalnych pozwalających na jego merytoryczne rozpoznanie. W swym piśmie Skarżąca nie zarzuca dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, a wskazuje, że jej zdaniem partia polityczna (...) narusza przez swą działalność art. 13 Konstytucji RP w zw. z art. 256 § 1 Kodeksu karnego, zgodnie z którym kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Tak sformułowany „zarzut” nie dotyczy jednak żadnego przestępstwa „wyborczego” ani też naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Podkreślenia wymaga, że na mocy art. 188 pkt 4 Konstytucji RP orzekanie o zgodności z ustawą zasadniczą celów lub działalności partii politycznych należy do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego. Nie jest dopuszczalne żądanie uznania za nielegalną działalności partii politycznej w trybie protestu wyborczego, co wynika z treści art. 82 k.wyb., zacytowanego powyżej. Co istotne, wnosząca protest nie przedstawiła także żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

Ostatecznie, podkreślić należy, że zgodnie z art. 82 § 2 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów wnieść może jedynie wyborca, a więc osoba fizyczna. Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) w wyborach do Sejmu i do Senatu ma obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat (art. 10 § 1 pkt 1

k.wyb.). Nie jest więc dopuszczalne wniesienie protestu wyborczego przez podmiot niebędący osobą fizyczną. Oznacza to, że protestu wnieść nie może Towarzystwo (...), które reprezentuje Skarżąca. W konsekwencji, za wnoszącą protest w niniejszej sprawie uznano osobę fizyczną – Panią M. S.

Z wszystkich tych powodów protest nie spełniający wymogów formalnych pozostawiono bez nadawania mu dalszego biegu na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 oraz art. 241 § 3 k.wyb.